

Wettelijke Onderzoek Taken WOT-05 Visserijonderzoek

Beknopte jaarrapportage 2016

S.W. Verver

CVO rapport: 17.003

Publicatiedatum: 6 april 2017

Stichting Wageningen Research
Centrum voor Visserijonderzoek (CVO)
Postbus 68
1970 AB IJmuiden
Tel. 0317-487418
Fax. 0317-487326

Bezoekadres:
Haringkade 1
1976 CP IJmuiden

Digital Object Identifier (DOI):
<https://doi.org/10.18174/407303>
© 2017 CVO

Stichting Wageningen
Research- Centrum voor
Visserijonderzoek is
geregistreerd in het
Handelsregister
Gelderland nr. 09098104,
BTW nr.
NL 8089.32.184.B01

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van
het Ministerie van Economische Zaken en
beschrijft de voortgang van de Wettelijke
Onderzoekstaken uitgevoerd in 2016 in
programma WOT-05 Visserijonderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inhoud.....	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Highlights	4
1.3	Knelpunten	5
2	Planning.....	7
2.1	Voortgang	7
2.2	Afwijkingen	7
3	Financiën	8
3.1	Beschikbaar budget.....	8
3.2	Realisatie.....	8
4	Producten	10
4.1	Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen visserij.....	10
4.2	Marktbemonstering zeevisserij.....	16
4.3	Bestandsopnamen op zee.....	18
4.4	Monitoring bijvangsten	23
4.5	Visserijstatistiek.....	26
4.6	Vis en visserijonderzoek IJsselmeer en Markermeer	29
4.7	Aalonderzoek.....	31
4.8	Bestandsopnamen schelpdierbestanden	33
4.9	Recreatieve visserij	34
4.10	Programma management WOT-05 Visserijonderzoek.....	36

1 Inhoud

Naamswijziging DLO en IMARES

Gedurende 2016 zijn zowel DLO als IMARES van naam veranderd. DLO heet sindsdien Stichting Wageningen Research (WR) en IMARES gaat sinds eind 2016 verder onder de, binnen WUR geüniformeerde, naam Wageningen Marine Research (WMR). Omwille van de leesbaarheid is in dit document gekozen voor de nieuwe naamgeving om zo aan te sluiten bij de in 2017 in gebruik zijnde namen.

1.1 Inleiding

Deze jaarrapportage informeert het Ministerie van Economisch Zaken (EZ) over het onderzoek dat in 2016 is uitgevoerd binnen het programma WOT-05 Visserijonderzoek van WR. In dit programma worden wettelijke onderzoekstaken uitgevoerd die betrekking hebben op het beheer van de visserij op zee, in Nederlandse kust- en binnenwateren en in de aquacultuur. De inhoud van dit programma is in 2010 vastgesteld in een Uitvoeringsovereenkomst tussen het toenmalige ministerie van EL&I en de toenmalige Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO) van Wageningen UR voor de periode 2011-2015. Eind 2015 is deze overeenkomst met 1 jaar verlengd naar 2016. Bij deze Uitvoeringsovereenkomst zijn voor deze periode werkafspraken gemaakt welke de basis vormen voor de jaarlijkse werkplannen. De Uitvoeringsovereenkomst is in 2015 geëvalueerd ter voorbereiding op de vernieuwing in 2016. Deze vernieuwing is uitgesteld tot 2017.

Het format gebruikt bij deze jaarrapportage is overeengekomen tussen WR en EZ. De tabellen met financiële informatie in deze rapportage zijn een samenvatting van een uitgebreidere rapportage zoals deze afzonderlijk aan EZ verstrekt wordt door WR.

1.2 Highlights

Een groot deel van de wettelijke taken visserijonderzoek heeft betrekking op het verzamelen van data. Op basis van deze data en het daaropvolgende traject van toestandsbeoordelingen en advisering wordt een bijdrage geleverd aan het visserijbeheer van Nederlandse en Europese wateren. Vanuit het programma wordt ook een bijdrage geleverd aan de analyse en impact van beheersplannen zoals de in 2015 deels van kracht geworden aanlandplicht ('discardban'). Deze aanlandplicht wordt uitgerold in de daaropvolgende jaren.

De inhoud van het internationale monitoringsprogramma van de visserij op zee is vastgelegd in een Besluit van de Commissie [2010/93/EG](#)¹. De Nederlandse bijdragen in 2016 aan dit

---

¹ BESLUIT VAN DE COMMISSIE van 18 december 2009 tot vaststelling van een communautair meerjarenprogramma voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector voor de periode 2011-2013 (Kennisgeving geschied onder nummer c(2009 10121) (2010/93/EU). In 2016 is dit besluit vervangen door Besluit 2016/1251 met betrekking tot:

monitoringsprogramma zijn vastgelegd in een Nationaal Programma dat aan de Commissie is aangeboden en door de Commissie is goedgekeurd. De biologische bemonsteringen, die in dit programma zijn beschreven, zijn in 2016 uitgevoerd.

Aan zowel de Europese Commissie (via ICES) als aan het Ministerie werd advies en ondersteuning voor de beleidsvorming gegeven. Dit betreft met name advisering over de toestand en ontwikkeling van in de Noordzee en aangrenzende delen van de Noordoost-Atlantische Oceaan aanwezige bestanden van commerciële en niet-commerciële vissoorten. De toestandsbeoordelingen worden uitgevoerd in internationaal verband door ICES werkgroepen.

Nationaal betrof de advisering aan het Ministerie voornamelijk de toestand en ontwikkeling van de in het IJsselmeer aanwezige populaties van commerciële en niet-commerciële vissoorten. Daarnaast was de advisering gericht op de beleidsvorming ter ondersteuning van verantwoorde exploitatie van de schelpdierbestanden in Nederlandse kustwateren.

In internationaal verband werd via [ICES](#) en [STECF](#) meegewerkt aan het tot stand komen van adviezen betreffende het beheer van mariene ecosystemen, inclusief het TAC-, quota- en inspanningsbeleid en aanlandingsverplichting voor in de Noordzee en aangrenzende delen van de Noordoost-Atlantische oceaan aanwezige bestanden van commerciële vissoorten. Naast de advisering, die in ICES verband plaats vindt, werden adviezen uitbracht via het Scientific, Technical, and Economic Committee for Fisheries (STECF) en de subgroepen van dit comité. Dit comité rapporteert rechtstreeks aan de Europese Commissie over onderwerpen die specifiek voor het Europese visserijbeleid van belang zijn. Sinds 2016 heeft zijn er twee onafhankelijke experts uit Nederland benoemd, waarbij één benoeming gerelateerd is aan dit programma.

Met het in de vaart komen van de Tridens na een refit, kon er vanaf de zomer 2016 weer volledig gebruik gemaakt worden van de Tridens. Op wat technische opstartproblemen na is dit succesvol verlopen. De surveys zijn in beginsel allemaal goed en afdoende uitgevoerd.

De Uitvoeringsovereenkomst is door middel van een auditopdracht aan de Auditdienst Rijk geëvalueerd in 2015 en de resultaten van de audit werden bekend in 2016 en zijn besproken in het Opdrachtgevers Overleg. De uitkomsten van deze evaluatie worden gebruikt bij het opzetten van een nieuwe Uitvoeringsovereenkomst voor de periode 2017-2021.

1.3 **Knelpunten**

In 2016 zijn geen grote financiële, organisatorische of procesmatige knelpunten geconstateerd die de uitvoering van het programma belemmerden.

"adopting a multiannual Union programme for the collection, management and use of data in the fisheries and aquaculture sectors for the period 2017-2019"

Op projectniveau zijn er een aantal kleine knelpunten, zoals de uitval van een aantal stations tijdens surveys op zee, het niet helemaal compleet uit kunnen voeren van de glasaalbemonstering en de uitval van de bemonstering migrerende vis in het laatste kwartaal. Ook zijn twee geplande rapportages (bijvangst en recreatieve visserij) niet geheel afgerond in 2016. Tot slot was er een capaciteit en expertise knelpunt bij het verwerken van de monsters van de makreeleisurvey. Deze knelpunten en oplossingen worden beschreven bij de betreffende projecten.

2 Planning

2.1 Voortgang

In het algemeen is de planning, zoals beschreven in het werkplan ongewijzigd gerealiseerd. Voor een omschrijving van de activiteiten en verwijzing naar resultaten en producten in 2016 wordt per project verwezen naar hoofdstuk 4.

2.2 Afwijkingen

Het WOT programma is op thema niveau in 2016 geheel uitgevoerd. Op projectniveau zijn er een klein aantal aanpassingen en afwijkingen geweest ten opzicht van de oorspronkelijke planning, deze worden bij de betreffende projecten onder hoofdstuk 4 benoemd.

Binnen de personele bezetting van het programma zijn een geen wijzigingen doorgevoerd gedurende 2016. Eind 2016 heeft Martin de Graaf aangegeven WMR te gaan verlaten en zijn taken als WOT projectleider per 1 januari 2017 neer te leggen. Zijn projectleiderstaken zijn in overleg overgedragen aan Ingeborg de Boois (Projectleider zoet en aal a.i.) en Tessa van der Hammen (Projectleider Recreatieve visserij).

Daarnaast zijn er wisselingen in de bezetting op projectuitvoerend niveau. Instandhouding van de beschikbaarheid van de juiste expertise en capaciteit is een voortdurend punt van aandacht. Door ziekte, pensionering en zwangerschapsverloven is de capaciteit en expertise op een aantal onderdelen verminderd geweest in 2016. In de meeste gevallen heeft dit niet tot grote knelpunten geleid, met uitzondering van het verwerken van de monsters genomen tijdens de makreeleisurvey 2016. Deze werkzaamheden lopen uit in 2017, maar dit zal niet leiden tot vertraging in de uiteindelijke analyse van de resultaten omdat deze oorspronkelijk al gepland stond voor het 2^e kwartaal 2017.

3 Financiën

3.1 Beschikbaar budget

Het totaal beschikbaar budget voor 2016 bedroeg 7,007k€ (Kolom D). Dit budget is opgebouwd uit twee componenten: budget zoals verleend in de subsidieverleningsbrief² en NAPRO 2015 (incl. reserveringen/spaarbedragen voor bijvoorbeeld surveys). Naast de spaarbedragen is met toestemming van het OO in 2015 de niet gebruikte ruimte uit het budget van 2015 aangewend ter dekking van de begroting van 2016 (311k€ incl. BTW). Aan het einde van 2016 bleek dat deze doorschuif nog niet ter dekking van 2016 was ingezet. Deze doorschuif is vervolgens middels NAPRO doorgeschoven naar 2017, met goedkeuring van EZ.

3.2 Realisatie

Onderstaande tabel met de cijfers over 2016 geeft de opbouw van de beschikbare middelen en de uitputting aan. Alle cijfers in deze tabel zijn inclusief BTW. De kolommen met daarin de begroting en realisatie van de projecten zijn opgesplitst in arbeidskosten en materiële kosten. Dit op verzoek van het Ministerie van EZ om de p*q kosten zichtbaar te maken. De p*q informatie is weergegeven in kolom E (gepland) en H (gerealiseerd).

De gerealiseerde totale omzet is 6,620 k€ (kolom J).

De transfer van financiële middelen van 2016 naar 2017 bestaat voor 102 k€ aan geplande spaarbedragen voor het uitvoeren van de aalrapportage 2018, en de makreeleisurvey 2017, 158 k€ NAPRO voor uit 2016 doorgeschoven taken (incl. financiering van zelfbemonstering discards 2016).

Daarnaast is er niet-benut programmabudget a 438 k€, onderdeel hiervan is ook de niet gebruikte ruimte uit 2015 (311k€).

Voor het ontstaan van de NAPRO zijn diverse redenen, zo was bij aanvang van 2016 de deelname aan STECF nog niet duidelijk. Er was ruimte voor twee personen gebudgetteerd en er is slechts één persoon benoemd. Ook zijn er geen verzoeken toetsing aquatische soorten voor aquacultuur geweest, was de bemonstering in CECAF en SPRFMO gebieden goedkoper dan gepland en waren de vismonsterkosten iets lager dan begroot.

---

² Subsidieverlening DLO 2016, verplichtingnummer 1300021702

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Project-nr.	Projecttitel	Doorgescho- ven budget van 2015	Beschikbaar in 2016	Geplande inzet werkplan 2016 (arbeid) (p*q)	Geplande inzet werkplan 2016 (materieel)	Vrijgegeven gedurende 2016	Gerealiseerde inzet in 2016 (arbeid) (p*q)	Gerealiseerde inzet in 2016 (materieel)	Totaal in 2016 gerealiseerd	Doorgescho- ven naar 2017 met bestemming	Doorgescho- ven budget naar 2017
430-12090	Toestandsbeoor- deling en beleidsadviezen visserij	66,550	66,550	661,708	62,436	724,144	551,585	157,434	709,019	15,125	0
430-12100	Marktbemonster- ing zeevisserij	14,520	14,520	948,716	181,500	1,130,216	880,752	147,824	1,028,576	13,310	88,330
430-12110	Bestandsopnam- en op zee	168,200	168,200	1,531,332	164,185	1,719,274	1,509,087	150,898	1,659,984	59,290	0
430-12130	Monitoring bijvangsten	128,374	128,374	983,582	76,980	1,188,936	860,831	279,705	1,140,536	15,730	32,670
430-12140	Visserijstatistiek	0	0	159,981	15,065	175,046	145,112	5,734	150,846	24,200	0
430-12180	IJsselmeer en Markermeer	0	0	308,896	57,383	366,279	261,143	100,296	361,439	4,840	0
430-12185	Aalonderzoek	0	0	275,807	303,708	579,515	297,712	203,153	500,865	78,650	0
430-12080	Monitoring schelpdierbesta- nden	0	0	390,947	251,378	642,325	390,699	221,376	612,075	24,200	6,050
430-12160	Recreatieve visserij	53,200	53,200	110,546	131,890	242,436	118,833	123,603	242,436	0	0
430-12150	Programma management	0	0	223,894	15,851	239,745	202,658	11,677	214,335	25,410	0
NAPRO 2015		311,864	0	0	0	311,864	0	0	0	0	311,864
Subsidieverleningsbrief DLO 2016		0	6,577,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal (inclusief BTW)		742,708	7,007,844	5,595,409	1,260,376	7,319,780	5,218,411	1,401,700	6,620,111	260,755	438,914

4 Producten

Omwille van lees- en printbaarheid wijkt het format van onderstaande tabel iets af van het overeengekomen format. De eerste acht kolommen van het originele format die de basisgegevens van een project bevatten, zijn per project in een aparte tabel 'basisgegevens' samengevat, de tweede tabel bevat per project de behaalde resultaten in 2016.

Zoals in paragraaf 3.2 beschreven, betreft de NAPRO in onderstaande projectoverzichten doorschuif die deels benut wordt voor doorgeschoven werk, deels voor de spaarbedragen en deels doorschuif ter dekking van 2017.

4.1 Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen visserij

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-001
Projecttitel	Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen visserij
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	Ir. N.T. Hintzen
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	724k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), M. van Riel MSc (EZ-ELVV)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten 2016	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bijdragen aan internationale wetenschappelijke netwerken die adviezen produceren of voorbereiden ten behoeve van het visserijbeleid	Er is deelgenomen aan vijf adviesschrijfgroepen waarin de experts concept adviezen voorbereiden voor de biologische advisering. Seafloor Integrity, (ADGSeafloorIntegrity); North Sea Advice Drafting Group, (ADGNS); Widely Migrating Stocks Advice Drafting Group, (ADGWIDE); Nephrops Advice Drafting Group, (ADGNEP); Baltic Sea Advice Drafting Group, (ADGBS);	-nvt-	
Bijdragen aan de beschrijvingen van de actuele toestand van de visbestanden en mariene ecosystemen	Op basis van de diverse expert- en adviesgroepen zijn rapportages, werkdocumenten en andere publicaties opgesteld en gepubliceerd.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten 2016	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Biologische adviezen voor het beheer van de visserij op visbestanden via internationale organisaties zoals ICES en STECF	Binnen dit project is deelgenomen aan negen ICES expert groepen; Herring Assessment Working Group for the Area South of 62°N (HAWG); Working Group on Widely Distributed Stocks (WGWIDE); Working Group on the Assessment of Demersal Stocks in the North Sea and Skagerrak (WGNSSK); Working group on Spatial Fisheries Data (WGSFD); Working Group on Elasmobranch Fishes (WGEF); ICES/EIFAAC Working Group on Eels (WGEEL); Working Group on Ecosystem Effects of Fishing Activities (WGECO); Working Group on Multispecies Assessments (WGSAM); Working Group on Mixed Fisheries Advice (WGMIXFISH)	-nvt-	
Presentatie van ICES adviezen aan EZ en overige belanghebbenden	De adviezen zijn gepresenteerd aan EZ en belanghebbenden.	-nvt-	
Werkdocumenten met analyses en tussenrapportages bestemd voor internationale werkgroepen en adviesorganen	Er zijn twee werkdocumenten opgeleverd aan ICES benchmark groepen.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten 2016	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bijdragen aan diverse nationale en internationale overlegstructuren m.b.t. visserijonderzoek en visserijbeheer	Naast de jaarlijkse ICES adviesgroepen deze groepen is ook deelgenomen aan: Workshop to compile and refine catch and landings of elasmobranchs (WKSHARK2); Annual Meeting of Advisory Working Group Chairs (WGCHAIRS); Workshop on distribution of fish species (WKFISHDISH); Workshop on herring larvae (WKHERLARS). Daarnaast is deelgenomen of een bijdrage geleverd aan vier EU expert groepen in STECF verband, aan een wetenschappelijke werkgroep van SPRFMO (South Pacific Regional Fisheries Management Organisation) en aan de benchmark Pacifische horsmakreel die was uitgesteld tot 2016.	-nvt-	
Bijdragen aan dataopwerking ten behoeve van het visserijonderzoek en visserijbeheer	Deze bijdragen zijn met name geleverd ten behoeve van de benchmarkgroepen en in bredere zin aan de assessmentgroepen.		

Resultaten 2016			
Toegezegde producten 2016	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Verslagen - in de vorm van nota's - gericht aan collega's en beleidsvoerende overheden met een samenvatting van de resultaten en conclusies van de werkgroep en adviesgroepen. Op verzoek kan een mondelinge toelichting of presentatie worden gegeven	Alle adviesrapporten van de internationale expertgroepen van ICES en STECF zijn toegankelijk op de websites van deze organisaties. Ten behoeve van beleidsmedewerkers op het Ministerie zijn van de belangrijkste vergaderingen nota's gemaakt.	-nvt-	
Projectinhoudelijke bijdragen aan website van WMR, CVO en KennisOnline	Waar relevant zijn op basis van de adviesgroepen publicaties op de diverse websites gezet en is KennisOnline (LINK) gevuld.	-nvt-	
Toelichting van beheersadviezen aan AC's	De bijdrage van het WOT-programma aan de Adviesraden richt zich voornamelijk op het presenteren en toelichten van de beheersadviezen, het bijwonen van Adviesraad vergaderingen en werkgroepen en het evalueren van beheersvoorstellen. De belangrijkste onderwerpen die aan de orde kwamen in 2016 waren de vangstmogelijkheden voor 2017, de aanlandplicht die vanaf 2015 voor een aantal type visserij van kracht was en de Brexit.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten 2016	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Voorlichting via vakbladen, pers, tv, radio en internet	Er is een bijdrage geleverd aan diverse artikelen in Visserijnieuws, waaronder vier artikelen met uitleg over de verschillende componenten van visserijadvisering, zoals uitleg over MSY en beheer gemengde visserijen.	-nvt-	
Deelname aan STECF	De onafhankelijke experts in STECF zijn door de EC geselecteerd en benoemd voor een aantal jaren. Vanuit Nederland waren er in 2016 twee vertegenwoordigers in STECF waarvan de deelname van één persoon gerelateerd is aan dit programma.	-nvt-	

4.2 Marktbemonstering zeevisserij

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-002
Projecttitel	Marktbemonstering zeevisserij
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	ing. S.W. Verver
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	1,130k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir. I.H. Janssen (EZ-ELVV)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Database met steekproeven van lengteverdeling, leeftijd en biologische gegevens van de verzamelde monsters alsmede de bijbehorende vangstsamenstelling en visserijgegevens van de reizen waarvan de monsters zijn verzameld	Alle biologische gegevens zijn, na kwaliteitscontrole, in de WMR database voor biologische gegevens opgeslagen.	-nvt-	
Jaarverslag met een overzicht van de bemonstering in het afgelopen jaar	Er is een jaarverslag gemaakt met daarin overzichten van de bemonstering in 2015	-nvt-	
Bijdrage aan de voorgangsrapportage en het Annual Report	De onderdelen van de bemonstering die onder de Europese Data Collectie Verordening vallen zijn gerapporteerd in het Annual Report aan de Europese Commissie.	-nvt-	
Bijdrage aan de planning voor het Annual Work Plan voor 2017	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2017 voor WOT programma Visserij. Er is een bijdrage geleverd aan het nieuwe Multi-annual workplan 2017-2019 zoals ingediend bij de EC.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Lengte-leeftijd sleutels (Age-Length Keys, ALKs) voor de opwerking van de vangstgegevens van de aanvoer in Nederland voor de betrokken vissoorten t.b.v. toestandsbeoordeling ICES werkgroepen	Zowel op basis van formele data calls, als informele data verzoeken via onderzoekers, zijn voor alle relevante vissoorten lengte/leeftijd verdelingen geleverd aan de betrokken ICES adviesgroepen.	-nvt-	
Deelname en rapportage PGDATA	Er is deelgenomen aan drie specialistische groepen (PGDATA , WGCATCH en WGBIOP). De deelname aan deze groepen is de deels gerealiseerd vanuit dit project, deels vanuit het WOT bijvangst project.	-nvt-	
Update van de handleiding marktmonstering voor 2016; Update van procedures en protocollen met betrekking op de marktmonstering	De handleiding marktmonstering 2016 is up to date gebracht, inclusief minimale aanpassingen in procedures en protocollen.	-nvt-	

Naast de Europese bemonsteringen zijn onder dit project ook de bemonstering in Pacifische wateren (SPRFMO gebied) en de bemonstering in CECAF wateren uitgevoerd.

De link naar KennisOnline voor dit project is: [LINK](#)

4.3 Bestandsopnamen op zee

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-003
Projecttitel	Bestandsopnamen op zee
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	ing. I.J. de Boois
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	1,719k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir. I.H. Janssen (EZ-ELVV)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Uitvoeren van de geplande surveys;	Zie onderstaand per survey	-nvt-	De totale goedgekeurde NAPRO op dit project bedraagt 91k€. (2*32.8 spaarbedrag voor Makreeleisurvey 2017, 25.6 voor nawerk makreeleisurvey 2016)
<i>International Bottom Trawl Survey</i>	Survey volledig uitgevoerd met Cefas Endeavour aangezien de Tridens niet beschikbaar was. Evenals in 2015 was er minder tijd beschikbaar voor de survey, waardoor een kleiner gebied is bevestigd. De resterende verplichting is in afstemming via ICES overgenomen door Frankrijk.	-nvt-	
<i>Atlantische Makreel ei-survey</i>	Conform de planning is deze driejaarlijkse survey uitgevoerd in 2016. Behoudens scheepstechnische problemen is de survey zonder grote problemen en verlet uitgevoerd. De labverwerking van de genomen monsters heeft vanwege capaciteit-/expertiseproblemen vertraging opgelopen. Deze werkzaamheden zijn doorgeschoven (met NAPRO) naar begin 2017.	De doorgeschoven werkzaamheden worden eerste kwartaal 2017 afgerond en de resultaten zijn, conform planning, op tijd beschikbaar voor analyse door de relevante werkgroepen.	
<i>Akoestische survey blauwe wijting</i>	Gehele survey is succesvol uitgevoerd.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
<i>Haringsurveys</i>	<p><i>Haringlarven:</i> De januarisurvey is met de Zirfaea uitgevoerd omdat de Tridens nog in dok lag. Behoudens scheepstechnische en meteorologische problemen zijn de surveys goed verlopen. Een aantal stations (7 in januari, 5 in september), zijn door deze problemen vervallen. In december is, conform protocol, een extra trek uitgevoerd omdat de hoeveelheid larven >1000 stuks op een station lag.</p> <p><i>Haring Echo Survey:</i> De gehele survey is uitgevoerd zonder tegenslagen. Door de veranderde gebiedsdekking, zoals internationaal afgestemd, is er een betere dekking van het doelgebied bereikt en dit leidt vervolgens tot een accuratere schatting van het bestand.</p> <p><i>Atlanto-Scandische haringsurvey:</i> Nederland heeft zoals gebruikelijk, een bijdrage geleverd door 2 onderzoekers op het Deense schip Dana te stationeren.</p>	Er is geen/nauwelijks effect op de larvenindex te verwachten door het missen van de stations aangezien de gebiedsdekking afdoende was.	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
<i>Platvissurveys</i>	<p>De boomkorsurvey BTS 2016 werd door zowel door de Isis als Tridens succesvol en zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd. Zoals gebruikelijk, zijn er opstappers uit de sector mee geweest aan boord van de Tridens.</p> <p>De SNS survey is door de Isis zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd.</p> <p>De Demersal Young Fish Survey (DYFS) wordt door de Isis, Stern en Luctor uitgevoerd en is in 2016 zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd.</p>	-nvt-	
Bijdragen aan internationale coördinatie van de surveys	Alles surveys worden internationaal gecoördineerd. Nederland heeft in 2016 experts en twee voorzitters geleverd aan de relevante coördinerende groepen (WGIPS, WGBEAM, IBTSWG, WGMEGS).	-nvt-	
Bewerking van de gegevens tot abundantie indices voor de betrokken vissoorten t.b.v. toestandsbeoordeling ICES werkgroepen	Alle gegevens van de surveys zijn verwerkt en, op kwaliteit gecontroleerd en in de centrale WMR database opgeslagen. Vanuit deze database is de data geleverd aan alle relevante werkgroepen die de data nodig hebben.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Jaarlijkse survey rapportages, deels in ICES verband	De surveyresultaten van Nederland zijn voornamelijk gepubliceerd in de rapportages van de coördinerende groepen vaak in combinatie met die van andere landen.	-nvt-	
Interne Nederlandstalige reisverslagen van iedere survey; voor bestandsopnamen in internationale wateren daarnaast een Engelstalig verslag	Van alle surveys is een reisverslag opgesteld en gedeeld met EZ en de rederij. Voor de BTS, DFS en blauwe wijtingsurvey is dat niet gelukt in 2016	De reisverslagen van de BTS, DFS en blauwe wijtingsurvey zijn begin 2017 afgerond en worden verstuurd aan EZ	
Actualiseren aan de websites van WMR en CVO met de meest recente resultaten van de surveys	Waar relevant zijn de websites aangepast. Tijdens een aantal surveys wordt er blog bijgehouden om het publiek te informeren over de voortgang van de survey en de opzet van het werk. Naast webpublicaties is er ook over dit project gecommuniceerd via vakblad Visserijnieuws.	-nvt-	
Bijdrage aan de voortgangsrapportage en het Annual Report over 2015	De onderdelen van de bemonstering die onder de Europese Data Collectie Verordening vallen zijn gerapporteerd in het Annual Report aan de Europese Commissie.	-nvt-	
Bijdrage aan de planning voor 2017	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2017 voor WOT programma Visserij. Tevens is er is een bijdrage geleverd aan het nieuwe Multi-annual workplan 2017-2019 zoals ingediend bij de EC.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Up to date houden van de werkprocedures en protocollen	Waar noodzakelijk zijn survey specifieke procedures aangescherpt of verbeterd aan de hand van internationale standaarden.	-nvt-	
Actualiseren van de handleidingen met bemonsteringsprocedures	Het handboek voor bestandsopnamen is geactualiseerd	-nvt-	
Leveren onderzoeksexpertise refit Tridens	Evenals in 2015 is veelvuldig expertise ten behoeve van de refit geleverd. Waar het in 2015 voornamelijk akoestische expertise betrof, ging het in 2016 vooral om laboratoriumtechnische en visserijkundige expertise ten tijde van de refit Tridens.	-nvt-	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.4 Monitoring bijvangsten

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-004
Projecttitel	Monitoring bijvangsten
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	drs. H.M.J. van Overzee
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	1,189k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir. H. Snijders (EZ-ELVV)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Van iedere waarnemersreis van de pelagische en demersale visserij wordt een intern reisverslag gemaakt dat wordt teruggekoppeld naar de rederij en/of schipper	Uitgevoerd, met uitzondering van de reizen laatste kwartaal.	De resterende verslagen worden met terugwerkende kracht in 2017 verzonden.	De totale NAPRO op dit project bedraagt 127k€ voor de betaling van de zelfbemonstering demersale bijvangsten.
De verzamelde gegevens worden geregistreerd in de centrale database van het WMR	Alle gegevens zijn, na kwaliteitscontrole opgeslagen in de centrale database	-nvt-	
Van reizen waarin waarnemingen van vangsten van diepzeesoorten worden gedaan wordt een afzonderlijk verslag gemaakt voor EZ	Niet als specifiek product uitgevoerd.	Indien er meldingen zijn van vangsten diepzeesoorten, worden deze soorten meegenomen in de reguliere rapportage pelagische visserij	
Bijdrage aan de rapportage van EZ naar de EU over 2015 (Annual Report of Activities)	De onderdelen van de bemonstering die onder de Europese Data Collectie Verordening vallen zijn gerapporteerd in het Annual Report aan de Europese Commissie.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bijdrage aan de planning voor 2017 van EZ	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2017 voor WOT programma Visserij. Tevens is er is een bijdrage geleverd aan het nieuwe Multi-annual workplan 2017-2019 zoals ingediend bij de EC.	-nvt-	
Jaarlijkse rapportage van de monitoring bijvangst zeezoogdieren aan de EU	De jaarlijkse rapportage is aan EZ geleverd. De internationale ICES werkgroep WGBYC (Working Group on Bycatch species) evalueert de rapportages van de LS. Hieraan is door WMR in 2016 deelgenomen.	-nvt-	
Samenvattende rapportages met resultaten van de discardbemonstering van het voorgaande jaar	De samenvattende rapportages over 2014-2015 zijn niet afgerond in 2016.	Afronding rapportage voorzien april 2017	
Inbreng van resultaten van het discardonderzoek in ICES werkgroepen zoals PGDATA, WGNSSK, WGWIDE, HAWG, WGEKO, WGNEW en WGCATCH.	Alle onder dit project verzamelde gegevens zijn in de centrale WMR database opgeslagen. Vanuit deze database is data, in het algemeen op basis van een formeel dataverzoek, geleverd aan alle relevante werkgroepen.	-nvt-	
Inbreng van resultaten van het discardonderzoek in STECF.	Op basis van een data verzoek is de benodigde data geleverd aan STECF.	-nvt-	
Actualiseren van de handleidingen met bemonsteringsprocedures.	Waar noodzakelijk zijn project specifieke procedures aangescherpt of verbeterd aan de hand van internationale standaarden.	-nvt-	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Inbreng van gegevens en resultaten in pilot projecten ten behoeve van de hervorming van het GVB en de daarmee gemoeide implementatie van de aanlandingsplicht ("discard ban").	Er is een bijdrage geleverd aan onderzoeks- en beleidsvragen rondom de aanlandplicht. Deels via deelneming aan STECF groepen.	-nvt-	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.5 **Visserijstatistiek**

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-005
Projecttitel	Visserijstatistiek
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	ir. N.T. Hintzen
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	175k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir. I.H. Janssen (EZ-ELVV)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Geïntegreerde database met spatio-temporele informatie over aanvoer en inspanning (VISSTAT)	De VISSTAT database is, op basis van door de NVWA verstrekte informatie, gevuld met aanvoer, verkoop en inspanningsgegevens van de Nederlandse vloot en van buitenlandse schepen die in NL aanlanden.	-nvt-	-nvt-
Aanpassing VISSTAT met waar nodig additionele gegevens uit het elektronisch logboek	De aanpassing is uitgevoerd. In 2016 zijn er op niveau van coderingen nog wel aanpassingen doorgevoerd, in lijn met	-nvt-	
Geïntegreerde database met gegevens over de biologische bemonstering van de visserij en visbestanden (Frisbe)	Uitgevoerd in testopzet. Implementatie van volledige koppeling afhankelijk van synchronisatie van gedeelde data (zoals scheepsgegevens). Naar verwachting wordt dit proces in 2017 afgerond.	-nvt-	
Database met meta-informatie data-verzoeken (FIDAREQ)	De registratie van data-verzoeken in de FIDAREQ database is uitgevoerd m.u.v. de verzoeken 2 ^e helft van het jaar.	FIDAREQ wordt in 2017 up to date gebracht.	
Bijdrage aan FishFrame ontwikkeling	Gezien de, wegens internationaal geldgebrek, trage ontwikkeling van de	-nvt-	

Resultaten 2016

Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
	<p>internationale database FishFrame is er een minimale bijdrage geleverd aan de ontwikkeling hiervan. Wel is deelgenomen aan het sturingcommittee. Naar verwachting wordt de ontwikkeling geheel overgenomen door ICES en bestaat toekomstige bijdragen voornamelijk uit het leveren van expertise.</p>		
<p>Ontwikkeling van software voor de extractie van gegevens uit de databases, delen van kennis over accurate data extractie en kwaliteitswaarborging</p>	<p>Bestaande software t.b.v. de extractie van data is verbeterd of efficiënter gemaakt. Dit is een continue proces.</p>	<p>-nvt-</p>	
<p>Extractie van gegevens t.b.v. eindgebruikers (data calls)</p>	<p>Op basis data verzoeken zijn diverse eindgebruikers, waaronder STECF, ICES en EZ voorzien van data. Daarnaast zijn overige gebruikers op verzoek en conform de EU verplichting ook van data voorzien.</p>	<p>-nvt-</p>	
<p>Aanlevering van geaggregeerde informatie voor ICES werkgroepen</p>	<p>Zie boven.</p>	<p>-nvt-</p>	
<p>Bijdragen aan websites van WUR, CVO en KennisOnline</p>	<p>Waar relevant is een bijdrage geleverd aan diverse websites.</p>	<p>-nvt-</p>	
<p>Bijdragen aan voortgangsrapportages voor EZ en de EC</p>	<p>Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2016 voor WOT programma Visserij. Tevens is er is een bijdrage geleverd aan het nieuwe Multi-annual workplan 2017-2019 zoals ingediend bij de</p>	<p>-nvt-</p>	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
	EC		
Rapportage visserij indicatoren voor vlootverslag	Uitgevoerd i.s.m. LEI (tegenwoordig WEcR).	-nvt-	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.6 **Vis en visserijonderzoek IJsselmeer en Markermeer**

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-006
Projecttitel	Vis en visserijonderzoek IJsselmeer en Markermeer
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	dr. M. de Graaf
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	366k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir H.R. Offringa (EZ-DAD)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
<p>Uitvoeren van de geplande surveys en registraties[#]:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Surveys IJsselmeer en Markermeer</i> - <i>Oeverbemonstering IJsselmeer en Markermeer</i> - <i>Registratie migrerende en diadrome vis</i> 	<p>De najaarssurvey op IJsselmeer en Markermeer is volledig uitgevoerd. Tijdens deze survey zijn experimenteel nachttrekken uitgevoerd om het effect van dag-/nachtritme van vis in kaart te brengen. De resultaten van dit experiment worden in 2017 beschreven.</p> <p>De oeverbemonstering is geheel uitgevoerd.</p> <p>De registratie migrerende en diadrome vis is uitgevoerd conform de vernieuwde opzet zoals eind 2013 met EZ is overeengekomen. Wel ontstond eind 2016 een probleem met een ingehuurde visser waardoor bij Lobith geen bemonstering heeft plaatsgevonden.</p>	<p>Middels inzet van een andere visser wordt geprobeerd de bemonstering in 2017 weer op het gewenste niveau te hebben bij Lobith. Aangezien de opties tot selectie van vissers zeer beperkt zijn, blijft dit een relatief risicovolle bemonstering.</p>	-nvt-

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Jaarrapportage "Toestand vis en visserij in zoet Rijkswateren"	In 2016 zijn de rapportages over 2015 gemaakt. Deze rapportages bevatten een integraal overzicht van de verschillende onderzoeken in zoet water.	-nvt-	
Advies m.b.t. het openstellen van de spieringvisserij	Deze advisering m.b.t. het openstellen van de spieringvisserij is uitgevoerd.	-nvt-	
Bijdragen voor de websites van WMR, CVO en KennisOnline	Waar relevant is een bijdrage geleverd aan diverse websites.	-nvt-	
Advisering over het beheer van de IJsselmeer visserij	Deze advisering is uitgevoerd.	-nvt-	
Update handboek bemonstering IJsselmeer en Markermeer	Het handboek is wel weer aangepast/aangevuld maar nog niet definitief gepubliceerd.	Het afronden van het handboek is gepland voor 2017.	

#Het werkplan 2016 miste abusievelijk dit product

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.7 **Aalonderzoek**

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-007
Projecttitel	Aalonderzoek
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	dr. M. de Graaf
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	579k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir. M. Snijdelaar (EZ-DAD)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Uitvoeren glasaalbemonstering langs NL kust	10 van de 11 geplande stations zijn bemonsterd.	Voor de locaties Lauwersoog en Krammersluis moesten nieuwe vervangende vrijwilligers worden gezocht in 2016. Voor Lauwersoog is dat niet tijdig gelukt, voor 2017 is daar echter wel een nieuwe vrijwilliger waardoor naar verwachting de bemonstering in 2017 weer op alle locaties kan worden uitgevoerd.	36.3k€. Spaarbedrag voor aalrapportage 2018
Uitvoeren bemonstering t.b.v. schieraalindex	Alle locaties zijn in 2016 bemonsterd. Wel moesten locaties in het Noordzeekanaal worden verlegd wegens de verbouwing aan de zeesluizen bij IJmuiden.	-nvt-	
Uitvoeren markt bemonstering aal	Er zijn drie monsters minder genomen dan gepland voor 2016. Het blijft erg lastig afspraken te maken met vissers voor het nemen van de monsters.	De instructies voor medewerkers zijn wederom onder de aandacht gebracht om te zorgen dat op (nog) effectievere wijze afspraken met vissers worden gemaakt, wat moet resulteren in een volledig aantal monsters	

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Database met gegevens over de aalbemonstering	Alle data verzameld in het kader van dit project is ondergebracht in de centrale WMR database FRISBE.	-nvt-	
Rapportage: Annual Country Report Status of eel and the eel fishery in the Netherlands	De rapportage is conform EU planning niet uitgevoerd. De volgende rapportage staat gepland in 2018.	Rapportage had niet in werkplan opgenomen hoeven te worden.	
Ruimtelijk model voor het schatten van (schier)aalstand	Gereed voor volgende evaluatie.	-nvt-	
Deelname en verslag ICES WGEEL Working Group on Eel (in project advisering)	Er is deelgenomen aan één vergadering van WGEEL in 2016. Hierover is een nota verschenen.	-nvt-	
Bijdragen voor de websites van WMR, CVO, KennisOnline en Compendium voor de Leefomgeving.	Waar relevant is een bijdrage geleverd aan diverse websites.	-nvt-	
Update van het handboek aalbemonstering	Het handboek is wel weer aangepast/aangevuld maar nog niet definitief gepubliceerd.	Het afronden van het handboek is gepland voor 2017.	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.8 Bestandsopnamen schelpdierbestanden

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-008
Projecttitel	Bestandsopnamen schelpdierbestanden
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	dr. K. Troost
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	642k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), W.L.M. Schermer Voest (EZ-DAD)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Het mosselbestand en het areaal aan mosselbanken op de droogvallende platen in de Waddenzee in het voorjaar van 2016	De survey is geheel uitgevoerd en de resultaten zijn gerapporteerd.	-nvt-	-nvt-
Het kokkelbestand in de Nederlandse kustwateren in 2016	De survey is geheel uitgevoerd en de resultaten zijn gerapporteerd.	-nvt-	
Schelpdieren in de Nederlandse kustwateren in 2016	De survey is geheel uitgevoerd en de resultaten zijn gerapporteerd.	-nvt-	
Het Japanse oesterbestand in de Nederlandse kustwateren in 2016	De survey is geheel uitgevoerd en de resultaten zijn gerapporteerd.	-nvt-	
Up to date houden van het handboek bestandsopnamen schelpdieren WOT	Het handboek bestandsopnamen schelpdieren is up-to-date gebracht.	-nvt-	
Toetsing nieuwe soorten voor aquacultuur	Er is geen verzoek tot toetsing ingediend.	-nvt-	6k€

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.9 **Recreatieve visserij**

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-009
Projecttitel	Recreatieve visserij
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	dr. M. de Graaf
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	242k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir. J.B.F Vonk (EZ-DAD)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Uitvoeren van de Diary Survey (logboek survey)	De Diary Survey is begin 2016 gestart en loopt door in de eerste maanden van 2017 om een compleet jaar aan gegevens te verzamelen. De vertraagde start en aanvankelijk foutief gevolgde procedures werden veroorzaakt door nieuwe software van partner TNS-NIPO.	TNS-NIPO heeft getroffen deel van het onderzoek opnieuw uitgevoerd. Dit heeft naar verwachting geen effect op de uitkomsten, slechts op de timing van de resultaten.	
Uitvoeren veldwerk	Uitgevoerd. Bij deze uitvoering is gebruik gemaakt van door WMR getrainde vrijwilligers.	-nvt-	
Rapportage van de recreatieve vangsten gemeten in de <i>Diary Survey</i> die in 2014 is uitgevoerd	Rapportage is nog niet afgerond wegens capaciteits-/expertisetekort.	Rapportage wordt begin 2017 afgerond.	
In stand houden van een database met monitoringsgegevens van de recreatieve visserij van de Diary Survey die in 2014, uitlopend tot maart 2015, is uitgevoerd	Alle data is opgenomen in de database.	-nvt-	
Deelname en verslag WGRFS	Er is deelgenomen aan de ICES Working Group on Recreational Fisheries in Spanje. De resultaten zijn in een ICES rapport gepubliceerd.	-nvt-	

Populair wetenschappelijke artikelen in samenwerking met Sportvisserij Nederland	Niet uitgevoerd. Geen directe aanleiding toe.	-nvt-	
Voorlichting van de sector en publiek over de activiteiten en de resultaten van het onderzoek in de vakpers en de websites van WMR en CVO.	Waar relevant is informatie gedeeld via de WMR en CVO website, alsmede KennisOnline.	-nvt-	
Bijdrage aan de rapportage van EZ naar de EU over 2015 (Report of Activities)	Vanuit het project is een bijdrage aan het Report of Activities geleverd.	-nvt-	
Bijdrage aan de planning voor 2017 van EZ naar de EU	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2017 voor WOT programma Visserij. Tevens is er is een bijdrage geleverd aan het nieuwe Multi-annual workplan 2017-2019 zoals ingediend bij de EC.	-nvt-	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.10 **Programma management WOT-05 Visserijonderzoek**

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-011
Projecttitel	Programma management WOT-05 Visserijonderzoek
Beginjaar	2012
Eindjaar	2016
Projectleider	Ing. S.W. Verver
Budget 2016 (k€, incl. BTW)	239k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon ANK/ELVV/DAD	ir. T. Kok (EZ-ANK), ir. I.H. Janssen (EZ-ELVV)

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
WOT Werkplan voor 2017	Het WOT werkplan 2017 is gerealiseerd en integraal goedgekeurd door het opdrachtgevers overleg in het najaar van 2016.		-nvt-
WOT Jaarverslag 2015	Het WOT jaarverslag 2015 is gerealiseerd en integraal goedgekeurd door het opdrachtgevers overleg in het voorjaar van 2016.		
Bijdragen aan hoofdstuk over dataverzameling in Operationeel Programma 2014-2020;	Er zijn geen aanvullende bijdragen geleverd aangezien er geen wijzigingen in het plan zijn aangebracht. Wel is er, vanuit DCF en RCM expertise, een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de vernieuwde data collectie verordening.		
Bijdragen aan de vernieuwing Uitvoeringsovereenkomst WOT Visserij 2017-2021;	Er is bijgedragen aan de eerste stappen voor de vernieuwing van de overeenkomst. De werkzaamheden worden voortgezet in 2017, maar er is nog geen nieuwe overeenkomst. Naar verwachting zal dit		

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
	eerste helft 2017 gebeuren.		
DCF: Annual Workplan NLD 2017	Uitgevoerd. Er is een Multi-annual workplan 2017-2019 ingediend bij de EC. Dit plan is eind 2016 goedgekeurd door de EC.		
DCF: Annual Report of 2015	Het Annual Report of Activities over 2015 is op tijd opgeleverd.		
Management review CVO	Het management review CVO is halverwege 2016 gepubliceerd.		
Overleg met EZ (Adviescommissie, Opdrachtgeveroverleg), projectleiders, WMR en Wageningen UR over het programma;	Zowel door de Advies Commissie als het Opdrachtgevers overleg zijn er twee vergaderingen gehouden. Met projectleiders, WMR en WUR is er regelmatig overleg, zowel formeel als informeel, over de uitvoering van het programma.		
Voorzitterschap RCM Long Distance (RCM LDF)	In juni 2016 heeft Sieto Verver de RCM Long Distance voorgezeten in Vilnius, Litouwen.		
Deelname en verslag van RCM (regional coordination meetings);	Er is namens Nederland deelgenomen aan de RCMs voor de Noordzee, het Atlantisch gebied en voor de visserij in verre gebieden. Als voorzitter van RCM LDF heeft Sieto Verver ook deelgenomen aan EC Liaison Meeting. Van alle deelnames zijn verslagen gemaakt of moeten worden in 2017 gepubliceerd.		
Beheer en onderhoud van de websites van CVO	De CVO website, maar met name de relevante		

Resultaten 2016			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
en KennisOnline;	gedeeltes van KennisOnline zijn up to date gebracht. Wegens verandering van software is het niet gelukt in 2016 de CVO website van een nieuwe structuur te voorzien. Dit zal in 2017 alsnog gebeuren. Doel is om de website makkelijker up-to-date te kunnen houden en direct te koppelen aan KO.		

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)